Wenemaa Kommunistline (enamlaste) Partei.

Uksiku numbri hind 75 kop. Raudteel 80 kop.

Kõigi maade töölised ühinege.

Edaſi

Toimetuſe kõnetunnid
on igal tööpäewal 2—6 õhtul.
Tel. 243-29.

Talitus on awatud
igal tööpäewal hommiku kella
10—4 pääle lõunat.
Tel. 663-89.

Talituſe ja toimetuſe adreſs:
В контору газ. „Edaſi", Петроград, Социалистическая ул. 14.
(б. Ивановская)

Tellimiſi
wõetakſe wastu kõigis W. S. F. N. Wabariigi Posti aſutuſtes, Põhja Keſkkirjanduſe büroo (lühend. „Севцентропечать") posti oſakonnas Петроград, Просп. 25 Окт. № 1 ja Sewtſentropetshatj'i Kreiſi ning Walla Agentuurides.

Tellimiſte hind:
1 kuu — 15 r., 2 kuud — 30 r.,
3 kuud — 45 r.
Adreſſi muutmine 1 rubla.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 148. PÄEWALEHT. Neljapäewal, 10. juulil 1919. a.

Eesti Vabariigi Raamatukogu
Toompea loss

Sm. Sinowjewi kõne

ülewenemaalisel kesktäidesaatwa komitee koosolekul.

4. juulik koosolekul Moſkwas, kirjeldas Peterburi Nõukogu eſimees Sinowjew üleüldistes joontes Peterburi ſeiſukorda järgmiſelt:

Peterburi wäerind.

Kaks nädalat tagaſi näitas ſeiſukord Peterburi eelſeiſukohtil wäljapääſematu olewat, kuid praegu ei ole Peterburi wäerinnal mitte üksi murrang paremale poole, waid ſeiſukord on niiſuguſeks kujunenud et lootusrikkalt tulewikku waadata wõib. Meie ſõdime Peterburi wäerinnal ſoomlaste, eeſtlaste, inglaste laewastiku, Wene walgekaardlaste, Serbia ja Italia maawägede wastu ühelajal: Soome walitſus ſõdib meiega, kuid eitab ſeda ja kujutab asjaolu nii nagu meie oleks pääletunginud; ta kõige rumalama wale eeſt ei kohku ta tagaſi, juba tahab ſee liiale minna. Soome walitſus ei julge meile ſõda kuulutada juſt ſamal põhjuſel kui Ingliſe ja Prantſuſe walitſuſedki. See on eſimene fakt ajaloos, kus ſuuremad kodanliſed walitſuſed tõeliſelt ſõda peawad, ſeda awalikult kardawad kuulutada ja igatwiiſi uſutawad, et nad „ei ſõdi". Põhjus on ſelge: hiigla rahwamasſed neis maades ei taha ſõda Wenemaaga. Meie waenlaſed on niiſama metſikud, kui arad.

Praegu wiibime meie Soome piiriſt kaks wersta eemal. Meil ei oleks mitte raske Wiiburi juure tagaſelga tungida jõuduſid meil jatkub, kuid meie otſustaſime Soome piiriſt mitte üle ſammuda, ſeſt et proletaarline rewolutſioon juba walmib Soomes, ei ole kaugel ſilmapilk, mil Soome tööliste klaſs iſe kodanluſe wastu üles astub ja ühes meiega wõitu terwe maailma kodanluſe üle pühitſeb. Kõik teated, mis Soome lehtedes ettetoodud, nagu laſekſid punawäelaſed Walgeſaare piiril kirikuteſt Soome poole ja ſeakſid ſuurtükka üles — on häbemata wale. See on lihtſalt elanikude hirmutamiſe poliitika „enamluſe hädaohuga."

Eestimaa.

Teine meie waenlane on Eestimaa, ſ. o. walged banded, mis Eestimaa nimel meie wastu ſõdiwad. „Selles nimetatud „demokraatlikus" wabariigis tunneb meie kindral Podſjanko ennaſt kodu olewat ja paneb warsti jalad laua pääle. Praeguſel ſilmapilgul ei wõi Eesti wäed, kui nad olemas on, piiriſt üle tulla, kuid nad loowad walgekaardlastele, kes Peterburi pääle tungiwad, tagaſelja. Seda ei tule mitte ſeletada rahuarmastuſega ega armastuſega meie wastu, waid ſellega, mida mõistus Eestimaa masſedele ette ütleb, et Rodsjanko ja Koltſhak, kui nad wõidawad, kõige eſiteks iſeſeiswad Eesti-, Soome- ja Poolamaad ärahäwitab. Eestimaa ja Tallinna tööliſed ei hooli millegiſtki, waid astuwad komuniſtlistesſe organiſatſioonidesſe. Eestimaa kohta ſaame meie ſedaſama poliitikat pidama, mis Soomemaa kohtagi. Meie ligineme piirile, kuid ei ſammu ſelleſt üle, kindlasti teades, et Eesti tööliſed, meie wägede ligiduſt tundes, ülestõuſewad ja oma kodanluſe kõrisſe hakkawad.

Ingliſe laewastik.

Järgmine meie waenlane on Ingliſe laewastik. Ingliſe laewastiku ilmumine Soome lahe wettes ei ole mitte hirmu wälja mõeldud kuulujutt, waid fakt. Kui Krasnaja Gorka komendant, ohwitſer Nehljudow, kes meid äraandis, tahtis oma wäeſalkades rahu alles hoida, teatas ta telefoni teel: „Pidage kõwasti wastu, nähtawal on 23 Ingliſe laewa, kes enamlaſi rüüstama tulewad". . .

Äraandjad ja kodanlaſed ei oodanud Ingliſe laewastikult mitte ainult ſõjaliſt abi, waid ka toitluſt, lootes näljaſeid Peterburi tööliſi leiwaga wõita. Kuid nende unistuſed ei läinud täide. Inglaſed ei ſuuda mitte ainult Peterburile leiba wedada, nad ei ſuuda iſegi Soome bandeſid toita. Ka nende ſõjaline jõud ei ole ſuur. Mõned ſõjalaewad wiibiwad meres. Meil laewadel wiibiwad admiralid, kes walmis meiega ſõdima, ſäälſamas wiibiwad ka madruſed, kes igaminut walmid on punaſt lippu üles tõmbama ja meile kätt ſirutama. (Tormiline kätteplagin.) Ma ei räägi ſeda mitte ainult ſõnades, — kodanliſed ajalehed, kes punaſt Peterburi wihkawad, olid ſunnitud faktiſid tõendama, nagu Ingliſe meremeeste mäſſud Liibawis ja Tallinnas.

Meie wiimane waenlane — walgekaardlane.

Meie wiimaſed waenlaſed on walgekaardlaſed ſiin, meie iſamaal. Nad koguſid mitukümmend ohwitſeri ſalka Eestimaal ja Soomemaal, tõid Koltſhaki ja Denikini juureſt, panid neid toredasti riidesſe ja täidawad nende ſoowiſid. Nende ohwitſeride ſalgad kujutawad eneſeſt mõneſuguſt jõudu. Kuid ſilmapilk, mil walgekaardlaſed otſustaſid, et nad wõiwad ka talupoegi mobiliſeerida, oli neile hädaohtlik. Nad katſuſid talupoegade-kulakute elementide pääle endid toetada, kuid asjata. Nad katſuſid igaſugu kawalustega wõita, hakkaſid iſegi walget jahu wäljaandma.

Kuid juba mõne päewa päraſt algas ülejooksmine ja nüüd ei aitanud enam palwed ega pühaweega pritſimiſed. Selſamal ajal hirmutawad ohwitſeride ſalgad küla elanikka, kuhu nad ſiſſe tungiwad, oma metſikuſe ja politſei korraga. Kui mitte nädala ſiis kuu aja päraſt ajab küla need kodanluſe aſemikud wälja.

Siſemine wäerind.

Pääle wälimiſe wäerinna oli meil ka ſiſemine wäerind. Oli terwe rida ſalalepinguid Nõukogude walitſuſe wastu. Punaſesſe Peterburi on weel palju wanu aſutuste teenijaid ja wihaſt kodanluſt jäänud, kes ſalalepinguid korraldawad. Kuni wiimſe ajani wiibiſid ſiin mõne riikide poolametlikud konſulid, kes ſpekuleeriſid ja pääasjalikult prowokatſiooni ja ſalakuulamiſega tegemiſt tegid. Wäljamaa konſulite korterite läbiotſimiſel leiti kuulipildujad raadiotelegrahwi oſad, ſuur oſa püſſa jne.— „diplomaatiliſed asjad". Kahtlemata olid konſulaadid walmistatawate mäſſude koldeks. Teiſeks koldeks olid mõned komando gruped, iſeäranis merewäes, kus palju kwalifitſeerituid ſpetſialista on. Ikkagi tuleme meie otſuſele, et Peterburis ja terwel Nõukogude Wenemaal kümnekordſelt kriitikat nende wastu tuleb ſuurendada, kes meie poole wõõraſt õhkkonnaſt üle tulewad. Krasnaja Gorka mäſs on täiesti ſelgitatud. Tema organiſeerijateks olid: ſõja walgekaardlaſed ühelt poolt ja parempoolſed ning pahempoolſed esſerid teiſelt poolt. Krasnaja Gorka pääl wõtſid pahempoolſed esſerid oma liikmekaardid kätte ja ütleſid: „Teie näete: pahempoolſete esſeride keſkkomitee otſustas teid kukutada, ja meie kukutaſime"...

Uks tähtiſamateſt tegelasteſt oli parempoolne esſer Kuljeſh, kes ühendawaks ſidemeks oli, kindralide ning admiralide ſalku ning terwet walgekaarti organiſeeris. Meie näeme misſuguſesſe musta kerasſe keriſid endid Entente ſalakuulajad, parempoolſed ja pahempoolſed eſserid. Pääle Krasnaja Gorka lugu olen ma kindel, et ſajaſt tööliſeſt esſeriſt, kes weel Moſkwas ja Peterburis on, 99 needuſe ja hirmuga omaſt parteiſt ära ütleſid. Esſerid arwaſid, et madruſed neid toetama ſaawad, kuid ma pean ütlema, et nad armetumalt ekſiſid. Balti madruste teenus Krasnaja Gorka mäſſu mahaſurumiſe juures on wäga ſuur. Juba kaks tundi enne meie kästu hakkaſid Balti laewastiku madruſed tööle. Mäſſu päiwil ſaid Peterburi tööliſed natuke põrutada ja magama uinujad ärkaſid üles. Meie ſaatſime wäerinnale kõik, mis wõimalik oli ja organiſeeriſime uuſi jõuduſid. Arewa ſeiſukorra pääle waatamata algaſime meie Peterburi Nõukogu ümberwalimiſi ja nad lõpewad meie parteile hiilgawalt.

Rahwa masſed ſeiſawad nüüd kindlamini kui kunagi enne kommuniſtliſe partei ja Nõukogude wõimu eeſt. — Niiſuguſeid raskeid ſilmapilke Peterburis läbielades, — lõpetab ſm. Sinowjew, — ſaime meie uſuliſelt ja waimliſelt kindlamaks, ning ütleme, et ka lõuna wäerinnal tööliſed ſeiſukorra parandawad, ühelmeelel Nõukogude Wenemaad toetates. Denikin ja Koltſhak häwinewad lõpulikult.

Meie purustame ta ära ühineme teiste maade töölistega ja wiime oma töö wõidurikka lõpuni.

◆ ◆ ◆

Wene seltsimeeste tiiwa all.

Juba ilmuwad mitmelt poolt, nii tööliste kui ka ſõjawäelaste ringkonnaſt etteheited, et partei elu kängus, et meie keſkkohtades korratuſed walitſeda j. n. e.

Minu eesmärgiks pole ſugugi ſiin partei elu üleüldſe arwustuſe alla wõtta, ſeſt et ſeda palju paremate tagajärgedega Prawdas tehtakſe, kuid nagu öeldakſe, tõusta mõnikord torm ka ſupiluſikas ja juſt niiſuguſt tormi wõime oodata, õigem, peame ootama Eesti oſakondade korraldamiſes.

Meie teame misſugune waikus walitſeb praegu kas wõi Peterburiski. On katſutud mõneſuguſeid waieluſe, koosoleku ja kontſerti õhtuid korraldada, kuid kõike kokku wõttes peab ütlema, et ſee kõik ainult wõimetuteks katſeteks on jäänud. Et ſeda nähtuſt paremini ära ſeletada peame wäikeſe ülewaate Eestioſakondade ſuuruſeſt ja tegewuſeſt ſiin tooma.

Nimekirjade järele, mis raioonideſt ſaadud, peab Peterburis 413 kommunisti eeſtlaſt ja üks kaaſatundja olema, kuid koosolekutele ilmub nendeſt arwa rohkem kui $8^{0}/_{0}$. Aktiiwliſelt oſa tegewuſeſt wõtawad $1^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$, aruſaadaw, et nende katſed ainult katſeteks wõiwad jääda. Kui Peterburi komitee $1^{1}/_{2}$ kuu eeſt mõtles üleüldiſt koosolekut korraldada, et ſeiſukorra kohta aruanda ja uuſi jõuduſi juurde ſaada, ſiis ilmus koosolekule ainult 6 inimeſt. Niiſuguſel juhtumiſel ei tulnud koosolekuſt muidugi midagi wälja. Juba aprilli lõpuſt kestab regiſtratſioon mida kutſeſedelite, telefonogrammide ja ſuuſõnaliste teadete abil püüti korraldada, ſeſt et ſee aſi Peterburi komitee poolt weel lõpulikult otſustatud polnud, kuid 113 kutſe tähe pääle ilmuſid ainult 26 ſeltſimeeſt regiſtreerima.

Meie teame, et Eesti aſunikude kohta ja ülepää eeſtlaste kohta niiſugune arwamine makſab, nagu nad kõige kontrrewolutſionilijemad oleksid: Kes wõib aga öelda, et eeſtlaſed kuskil walitſewa ehk tſinowni kute klasſi aſet täitſid, wõi eksploateerijate oſa edendaſid, ſuuremal mõõdul, kui ſeda teiſed rahwused ja iſeäranis weel wenelaſed. Wiſt keegi ei kahtle ſelle juures, et põhjuſeid mitte ſiit otſida ei tule. Kes aſunikutega maal ehk wäikekodanlaſe wõi ka, tihtipääle, Eestimaalt ſiſſerännanud tööliſegagi on kokku puutunud ja rääkinud, ſee teab wäga hästi kuidas aſi ſeiſab ja weel ſelgemaks kujuneb pilt ſiis, kui meie laiemalt niiſugustes ringkondades ümberwaatame ja nendega tutwuſt teeme. Ei pruugi ſiin ſugugi ſeletama hakata misſugune ſee ringkond wõiks olla, ſeſt kui ta ei ole partei ring ehk puhas tööliste ring, ſiis leidub ſääl igatahes iſik kes rääkida armastab milleſt ta iſegi ei tea ehk otſekohe, mõne iſikliſe eesmärgi kätteſaamiſeks, lauſa walet külwab. On ju igale ühele ſelge, et kui meil midagi on ja ſeda terwe ſeltſile tahame tarwitada, ſiis igaüks ſäält ainult ühe oſa wõib ſaada, kuna endiſe tſaariaegſe korratuſe juures, ſeda rikkam üksi wõis omandada. Niiſuguſeid metslooma instinkte tarwitawad wähem arenenud tööliste ja aſunikude juures, eeſtkätt, muidugi meie wastaſed, kuna nad aga puuduſe ja teadmatuſe tõttu ka iſeeneſeſtki eſile kerkiwad. Ja kui küſime ſeltſimeeste kommunistide (eeſtlaste) käeſt, kuidas olete teie kaaſa aidanud oma ſuguwendadele uueſt korraſt õieti aruſaamiſeks, kas olete kihutustööd teinud, kas olete eestikeelſes ajalehes kirjutanud uueſt korraſt, ehk olete uuemat kirjanduſt laiali laotanud?

Mitte puhtad ſelleſt tööſt, on ainult $1^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ Peterburi eeſtlasteſt-kommunistideſt! —

Waat kus ſeiſab walus tõde eeſtlaste kontr-rewolutſioonſuſeſt. Meie ſeltſimehed, kes Narwas ja mujal, Eestimaal, kohtadel olid ehk, wähemalt, neid nurumas käiſid, on nüüd Peterburis kuſagil kantſeleis allakirjutajaks ja ka teistegi ametite pääl ning ei tee wäljagi et nemad eeſtlaſed on ehk eestikeelt oſkawad. Paljud nendeſt on „internatſionalistiteks", (iſikukaſude mõttes) hakanud, kuna teiſed nendeſt ei taha jällegi niiſuguſt „natſionaliſtliſt" poliitikat ajada ja ſellepäraſt endid ainult Wene parteis regiſtreeriwad.

Päält näha, käiwad tähendatud kommunistid, täiesti kodanlaste wana ſõna järele, et waikimine kuld olewat, kuid kui ligemalt tähele paned, ſiis paistawad ka weel teiſed põhjuſed ſilma, mis iſikliſi metslooma instinkte meeletuletawad. Proetaarlane ega, kes juba igaſt kandiſt räbalaſeks ja lehwaks on jäänud, ei wõi kullaga rehkendada ja ſellepäraſt ütlen teile kohe et teie ſell moel mitte kommuniſtid waid walgekaardlaſed olete, ainult ſelle wahega, et wiimaſed teiſtel teeleſi wälja kiſuwad, kuna teie ſeda iſeeneſe juures toimetade. Kas arwate et Wene ſeltſimehed, kelle tiibade all te praegu kükitate, peawad waſturewolutſioonismi Eesti tööliste ja aſunikude päält wälja tuupima, wõi on ſee oſalt ka teie kohus? Mispäraſt peab toimetus, hambad riſti, „Edaſit" P. E. oſakondade (komitee) häälekandjaks nimetama, kui ſääl kodanlaſed kirjutawad, ſiis on ta ju nende hääl! Wastake, kus on 89½% wastake kas olete teie jäänud „Edaſisſe" mõne kirjatüki ehk jutukeſegi ja kas loete teie üleüldſe „Edaſit" ?....

Alguſes tähendaſin, et Eesti oſakondade organiſeerimiſes tormi oodata on loomulikult peaks ſee nii olema, ſeſt torm tõuſeb ikka pääle waikuſe et meie kommuniſtid praegu ainult turja kaswatawad, ſiis tuleb neil organiſeerimiſe tööd, wähemalt, tormi ajal teha. **Rein.**

Punane wäerind.

Teated 8. juulil.

Lääne wäerind.

Murmani ſihis jätſid meie wäed ägeda wõitluſe järele Kapſelga jaama maha, mis Petroſawodskiſt 80 wersta põhjapool.

Petroſawodski ja Olonetſi piirkondes jõudſid meie wäed Kindaſowa, Kutſhura, Sajatſhja Tſelga liinidele, mis 50 wersta Petroſawodskiſt lääne- ja 65 w. Olonetſiſt põhjapool. Saadi 100 püſſi ja 50.000 patrunit.

Narwa ſihis jätkawad meie wäed ägeda wõitluſega pääletungimiſt, wõttes ära rida külaſid, mis Peterhofiſt 55 w. lõuna-läänepool. Luuga jõel wõtſid meie wäed Staritſa küla ära. Wõeti wangiſid.

Meie wäed wõtſid pääletungimiſele aſudes uuesti ära rida külaſid, mis Disna järweſt 5 wersta lõunapool.

Molodetſhno ſihis löödi waenlaſe kallaletungimiſed Dubrowo alewiku pääle tagaſi. **Pinski ſihis** taganeſid meie wäed wõideldes Bobriki jõe liinile, mis Luninetſiſt 20 wersta läänepool.

Koweli ſihis ei olnud waenlaſe pääletungimiſel edu.

Woloſhiski ſihis wõtſid meie wäed pääle Proskurowi weel Tſernõi Oſtori, Manilowka ja Jekaterinowka ära.

Lõuna wäerind.

Jekaterinoſlawi ſihis jätſid meie wäed waenlaſe päälerõhumiſe all Suhatſhewka ja Saporosje jaamad maha.

Konstantinogradi ſihis wõtſid meie wäed wõideldes Tiſhinkowka küla ära, ſünnitades waenlaſele raſket kahju.

35 w. põhjapool Belgorodiſt wältawad ägedad heitluſed waenlaſe ſuurte jõududega edaſi. Belgorodiſt idapool wõtſid meie wäed, waenlaſe ägeda waſtupaneku murdes, rida külaſid ära, mis Kalatſhiſt 5 wersta põhjapool.

Waluiki ſihis wõtſid meie wäed wõideldes rida külaſid ära, mis Nowõi Oskolaſt 5 ja 10 wersta eemal. Saadi 20.000 patrunit ja waenlaſe moonawoori oſa. **Woroneſhi piirkonnas** ſaid meie wäed Liska jaama juures 60 wangi ja 3 kuulipildujat ſõjaſaagiks. Ägeda wõitluſe järele wõtſid meie wäeoſad Hrolowoe jaama ja rida punkte temaſt lõuna- ja põhjapool ära.

Balaſhowi ſihis wõtſid meie wäed uuesti Balaſhowi ära.

Ida wäerind.

Pugatſhewi piirkonnas tungiwad meie wäed järjekindlalt edaſi. 25 wersta Buſulukiſt lõuna-läänepool wõtſime rida külaſid ära,

Koguida-wäerinnal edenewad meie wägede edukad pääletungimiſed edaſi. Waenlaſelt wõetakſe ſuurt ſõjaſaaki ja palju wange.

Suur wõit Rodſjanko bandede üle.

Sm. Sinowjewile tuli teade N. diwiiſi ülema käeſt, et **lahingutes Narjadowo-Arbolowo külade all** (Jamburi piirkonnas) **meie wäed 6 ſuurtüki, palju wangiſid ja muud ſõjaſaaki ſaid.**

Diwiiſi ülemale ſm. Soloduhinile ja N. diwiiſi pänawäelaſtele ſaadeti Peterburi Nõukogu poolt järgmine terwitus:

„Peterburi Nõukogu nimel ſaadan teile, teie abilistele ja hiilgawatele punawäelaſtele palawaid terwituſi. Kuue ſuurtüki ja teiste ſaakide wõtmine on ainult meie ſuurte wõitude algus. **Peterburi tööliſed on kindlad, et meie ligemal ajal Jamburgi Oudowa ja Pihkwa ära wõtame ning lõpulikult walgekaardlaste banded häwitame, mis Inglis-Prantſuſe kodanluſe poolt ſaadetud.**

Sinowjew.

Soome walged põgenewad.

Lodeinoje Pole, 6. juulil.— Meie wahwa punanewägi ſaawutas wõituſid, tungides waenlaſe ſeljataha ja külje pääle. Meie wägede poolt on wäga tähtis Kindaſowa küla ära wõetud. Waenlane on täiesti demoraliſeeritud ning põgeneb korratuſes. Uuesti wõtſime ſõjaſaaki ja wangiſid. Soome walged põgenewad rutulikult üle piiri. Meie edaſitungimine põhja poole wältab edaſi. Sõjawägede meeleolu on ülihää.

Koltſhaklaste lagunemine.

Meie wägede poolt on Sõlwa jaam raudteel 45 wersta Permiſt ära wõetud. Saadi ſõjaſaagiks muu ſeas laew. Permiſt 35 wersta lõuna-ida pool andſid kolm waenlaſe polku (Nowo-Nikolajewski, Baraſinski ja [illegible]) kahe ſuurtükiga wangi. Polgu komandörid tapeti ära. Wangiantude ſeas on ka ohwitſerid. Tapetud polkownikude nimed on: Marinski, Kiſelew ja Shurawlew.

Rew. Sõjanõukogu liige N. armees:

N. Kusmin.

Meie ſõjaſaak.

Permis, 7. juulil. Motowilihiſt ſuutſid walged wäga wähe wälja wedada. Lühikeſe aja päraſt wõiwad ſiinſed wabrikud täiel hool tööd algada. Wäike auruturbin on juba käima pandud, ſuurem turbin hakkab ka paari päewa päraſt käima. Tööpingid on kõik, pääle ükſikute, kõlbulikud. Teraſe tagawara ſuurus on tööliste ſõnade järele milljoni puuda ümber. On ka ſuur tagawara atru olemas, uende walmistamiſe wõimaluſt wõib weel ſuurendada. On mitmed ſajad ſuurtükide kehaſid, mõned on päris walmid. Permis ja ligematel raudtee jaamadel wõtſime meie 100.000 puuda niſu jahu, 1 milljon puuda ſoola, 9.000 puuda lauawõid, 8.000 puuda kaeru, 1000 wagunit, 25 aurukatelt wäikeſe paranduſega, milledeſt juba 4 tükki ära parandatud. Walged põletaſid umbes 1000 wangi punawäelaſt ära. Aramineku eel laſkſid nad kõik kaelakohtu ſüüdlaſed lahti. Poliitiliſi wangiſid umbes 2000 inimeſt ſaadeti wahtide ſaatel oma tagaſelga kuid wahid laſkſid neid lahti. Meie pääletungimiſe ajal wõtſime 30.000 ſõjawangi. Koltſhaki wäes walitſeb paanika, wägi laguneb. Mõni päew tagaſi tuli terwe polk meie poole üle, tuli weel teade, et kolm polku terwelt kuulipildujate ja ſuurtükkidega meie poole üle tulid. Enne wangi langemiſt tapſid ſoldatid omad juhid ära. Meie wägede meeleolu on ülihea. Mingiſuguſed weoworid ega transpordid ei jõua nii ruttu järele jõuda, kui meie wäed pääletungiwad.

Wõib nälgiwale Moſkwale ja Peterburile jahu, wõid ning ſoola jaata. Elanikud wõtawad meid pääle raſket õpetundi rõõmſalt waſtu.

Wäljamaalt.

Rahwuswaheline rewolutſiooni liikumine.

Ajaleht „Respublique" toob 12. juuli numbris terwe rea teateid wanaſt ja uueſt ilmoſt, mis töötõrke liikumiſe kinnipidamata kaswu Europas, Aſias ja teiſel pool okeaani tõendawad.

Prantſusmaal.

Pariſi ajalehed teatawad, et Pas-de-Calé ja Põhja maakondades mäekaewajate keskel töötõrge uuesti lahti on puhkenud, mis juba lõpetud arwati olema. Tööliſed ſaatſid ſaatkonna Pariſi läbirääkimistele, kuid nendeſt ei tulnud midagi wälja. Pariſis eneſes kestab maaaluste raudteede töötõrge edaſi, millele ka autobuſſide ja trammwai töötõrge juure on tulnud. Ainult ükſikuid ſõiduteeſid on wõimalik töötõrkemurdjatega tegewuſes hoida. Politſei peab ennaſt paſſiiwſelt ülewal, nii et kokkupõrkeid õige harwa ette tuleb.

Pää töö konföderatſioon ja ühinenud mäetööliste, laewade, raudteelaste, ſadama- ja weotööliste, metall tööliste ja ehitus tööliste ametiühiſus wõttis kindla ſeiſukoha töötõrke ſuhtes.

Ühiſus andis ajakirjanduſe kaudu teada, et töötõrkujad, kui ka terwe proletoriaat, mingil juhuſel oma nõueteſt taganeda ei tohi, nemad ei tohi endid allaſuruda lasta ei walitſuſe hirmutuſeſt ega prowokatſioonilißeſt tegewuſeſt. Linnade ühiſus toetab kõige abinõudega ühinenud ametiühiſuſi nende otſustawas wõitluſes.

Liig pikale weninud rahuläbirääkimiste, alaliſe elukallinemiſe, makſude kaswamiſe, rahwuste eneſemääramiſe õiguſe rikkumiſe, Wene ja Ungari rewolutſiooni lämmatamiſe katſete, ſõjawägede kodulaſkmiſe kinnipidamiſe ja üleüldiſe amnestia ära ütlemiſe tõttu on ſarnane ſeiſukord loodud, milleſt ainult rahwusliſe ja rahwuswaheliſe ulatuſega otſustawa tegewuſe läbi wälja wõib pääſeda. Sarnaſeid tegeliſi tagajärgi püüdes, mis wõiks maa ja proletariaadi ſaatuſt päästa, teatab ühiſus, et ta kõrwalekaldumata ja kindlalt neid otſuſeid pidama ſaab, mis wiimaſel rahwuslikul ühinenud ametiühiſuste kongreſſil waſtu wõeti. Pää töö konföderatſiooni täideſaatew komitee kutſub Prantſuſe, Inglise, Italia ja Belgia tööliste ühiſuste kongreſſi kokku. Komitee astub palawalt töötõrkemurdjate alatu teguwiiſi ja ajakirjanduſe ſurwe waſtu wälja ja nõuab walitſuſelt wiibimata energiliſi abinõuſid elukalliduſe waſtu. Silmapilgu tähtſuſe tõttu nimetab komitee oma istumiſi eelparlamentlikkudeks.

Italias.

Berniſt teatatakſe, et „Secolo" järele Neapolis töötõrge edaſi kestab ja teiste

---

Sm. Lenini kône

ülewenemaalisel kesktäidesaatwa komitee koosolekul 4. juulil.

Käesolew ſilmapilk.

Seltſimehed, tuletage meelde ſeiſukorda aasta eeſt. 1918 a. juulikuul ilmuſid tumedad pilwed, wäljapääſemata hädaohud Nõukogude Wenemaa kohale, — ja nüüd niiſama kui tol ajal muutus toitluſe ſeiſukord halwemaks juſt enne lõikuſt, wana toitluſe aasta lõpul kus tagawarad otſa ſaawad. Minewal aastal oli ſeiſukord wõrdlemiſi raskem, toitluſe raskuſe kõrwale ilmuſid minewal ſuwel weel raske poliitiline ja ſõjaſeiſukord, nii ſees kui wäljaspool. Selſamal ajal kui nõukogude kongreſs kokku tuli, hakkaſid pahempoolſed es-erid Moſkwas mässama, wägede juht, pahempoolne es-er Murawjew, awas waenlaſele peaaegu terwe wäerinna. Samal ajal tuli Jaroslawi hiigla ſalaleping awalikuks, mida Prantſuſe ſaadik Nulanee organiſeeris, ſlowakkiſid rahustades, et Arhangelski Prantſuſe wäed Jaroslawisſe appi tulewad ja ühes liitlastega korda läheb ligemal ajal Moskwat ära wõtta.

Idapoolt ſuutis waenlane Samara, Kaaſani, Simbirski ja Saratowi ära wõtta; lõunapool toetaſid Sakſa imperialistid kaſakate wäge.

Niiſugune oli Nõukogude Wabariigi ſeiſukord raske toitluſe ſeiſukorra juures; näitas, nagu poleks pääſeteed. Kui meie tolle aasta üleelaſime ja nüüdſe ſeiſukorra pääle waatame ſiis wõime ütelda, nendeſt kogemusteſt kinni pidades: jah, ſeiſukord on raske, kuid minewa aastaga meie ſeiſukorda wõrreldes on ta palju kindlam ja ſellepäraſt oleks tuhatkordne kuritöö paanika mõju alla ſattuda. Ma pean tähtſamad wõrdlemiſe andmed ülestähendama, ſeſt et ſelle pääl järgmine kõneleja pikemalt peatab. Minewal aastal kui toitluſe ſeiſukord terawaks muutus, ei olnud toitluſe komisſariaadi ladudes mitte midagi, mis nälginud ja wäſinud linnaelanikkele oleks wõinud anda neis ümbruskondades, mis mitte põllumajanduslised ei ole. Sel aastal on meie apparaat hiigla eduſammu astunud. Aasta jookſul, 1. auguſtiſt 1917. a. kuni 1. auguſtini 1918. a. wõiſime meie ainult 30 miljoni puuda koguda, kuna 1. auguſtiſt 1918. a. 1. maini 1919. a. meil juba 100 miljoni puuda koguſime. See arw on tarwiliku arwu juures wäga weikene, kuid ſee tõendab, et töö edeneb. Meie teame, et ſeiſukord meile paremaid lootuſeid annab, meie teame, et meie ſisſetuleku kohad nii kinni ſulutud ei ole kui minewal aastal lõunaida kaſakate, lõuna-lääne ſakſa imperialismi ja wiljarikkas idaidatſhehho-ſlowakkide poolt oli.

Asjaolu on palju parem ja ſellepäraſt elame meie need ligemad nädalad, mis meilt uuſi ohwrid nõuawad, õnnelikult üle.

Sõjaſeiſukord.

Kui me praeguſt ſõjaſeiſukorda waatame, kus liitlaſed päraſt ſakslaſi Ukrainasſe tungides, Odesſat, Sewastopoli oma käes pidades, läbikukkuſid, näeme meie, et ähwardus, mis wäikekodanluſele ja ehmatanud elanikule hiiglaſuur näitas olewat, tühine oli — ſellel hiiglaolewuſel olid ſawiſt jalad. Nad tegid kõik, mis wõimalik, et walgekaardlaſi mõisnikka ja kapitalista ſõjariistade ning warustuſega toetada. Ingliſe ajalehed ſuurustaſid awalikult, niiſamuti ka Ingliſe miniſtrid, et nad Denikini oma abiga toetaſid. Meile ulataſid teated, et nad 250.000 ſõjameeſt warustaſid. Nad ſaatſid kümned tankid. Meie ei wähenda hädaohtu mitte ega pigista ſilmi kinni ſelle pääle, et meie laialdaste masſede juure peame ſammuma ja neile ſeiſukorra üle jutustama, neile tõeolu ſelgeks tegema; mida rohkem tööliſi ja talupoegi ſeda tõeolu tunnewad, ſeda kindlamini ja aruſaadawamalt tulewad nad meie poole.

Wäerinna ſeiſukord.

Seiſukord on tõesti raske. Löögid, mis meie pihta antud, on wäga rasked ja meie kaotuſed hiiglaſuured. Meie luhtaminekute põhjuſed on kaheſuguſed: meie pidime ſuure oſa wäge idasſe tooma ſel ajal, kui Koltſhak meile hoopiſid andis; juſt ſamal ajal algas Denikin üleüldiſt mobiliſatſiooni. Tõſi on, et üks Lõuna wäerinna rewolutſiooniliſe nõukogu liikmeteſt, kes ſääl kauemat aega töötab, meile teatas, et üleüldine mobiliſatſioon Denikini niiſama häwitab, kui ta Koltſhakki häwitas. Niikaua kui tema ſõjawägi klasſiline oli, kui ta wabatahtlikkeſt koos ſeiſis, kes ſotſialismi wihkaſid, oli ſee wägi tugew ja kindel; aga niipea, kui ta üleüldiſe mobiliſatſiooni wäljakuulutas, wõis ta omale ruttu wäge koguda, kuid mida wägi ſuurem, ſeda wähem on ta klasſiline ja ſeda nõrgem. Talupojad, kes Denikini wäkke wõetud, teewad ſääl ſedaſama, mis Siberi talupojad Koltſhaki wäes tegid — nad lõhkuſid ta ära. Teiſeks Denikini wäe tugewnemiſe põhjuſeks on partiſaanide tegewus Lõuna wäerinnal. Meie teame wäga hästi, et kõik löögid wäga rasked on, kuid nad toowad neile uut aruſaamiſt uut jõudu. Ka ſm. Trotski, kes neid kaotuſi nägi, teatab kindlalt, et niiſugune kogemus ukrainlaste juures tagajärgedeta ei jää. Partiſaanide lagunemiſe kohta on Ukraina ſelguſele jõudnud. See on üheks murrangu ajajärguks Ukraina rewolutſioonis. See murrang, mida ka meie üleelaſime, partiſaanlikku ſõjapidamiſe ja rewolutſiooniliste lauſete pildumiſe murrangu järele tuli aruſaamine, et tarwis kindlat, kestwat organiſatſiooni tööd. Meie waatame tulewikku kindluſega, et kõik raskuſed ära wõidame.

Wäejookſikud.

See on ſee, mida ſm. Trotski iſeäranis alla kriipſutas, ſee on ſee mida ta wäejookſikute kohta tähele pani. Ta ſõitis mitmed kubermangud läbi, kuhu wäejookſikute waſtu wõitlema ſaadeti, kuid tagatööharude pääle edaſi on laienenud. Nii hakkaſid ka linna tramwai teenijad tõrkuma. Praeguſel ajal on „Corriere della Sera" järele töötõrke liikumine ſugu waikſemaks jäänud. Aurulaew „Theodor", mis Wenemaale ſõjariistu pidi wiima enamlaste wastu wõitlemiſeks, peeti Genuas meremeeste poolt wägiwallaga kinni. Weo-minister on ſunnitud laewa Gibraltari wäljalaadimiſeks ſaatma ja meremeeste ühiſuſele kindlustuſt andma, et laewa Wenemaale ſõjariistade wedamiſeks ei tarwitata.

Ingliſe meremeeste mäſs.

Mäſſuſt Ingliſe riſtleja „Auſtralia" pääl teatab ajaleht „Daily News": Laewamehed nõudſid, et riſtleja wäljaſõit Hemancle ſadamaſt edaſi lükataks. Laewa komendant ei olnud ſellega nõus. Siis ütleſid madruſed laewa kütmiſeſt ära ja ſeda pidid alamaohwitſerid tegema. Kui mõne tunni järel laew juba lahtiſel merel oli, luges komandant meestele ſõjaſeaduſe paragrahwid ette, mis mäſſuſt ja ſõnakuulmatuſeſt räägiwad. Selle järel läkſid madruſed oma kohtadele. 50 madruſt arreteeriti, 6 nendeſt eraldati nendeſt ükſiklaſeks kinniistumiſeks; kõik antakſe ſõjakohtu kätte".

Trükitööliste töötõrge.

Stokholm, 8. juulil. — Läbirääkimiſed ajalehe wäljaandjate ja trükitööliste ühiſuſe wahel kestawad terwe nädal juba, kuid ei too kokkuleppele. Ettewõtjate ühiſus ähwardab 7. juulil locouthi wälja kuulutada, kui ſelleks päewaks kokkuleppele ei jõuta.

Hiinamaalt.

Korratuſteſt Hiinas teatatakſe Pekingiſt, et 6. juunil ſääl rahwahulk üliõpilaste eestwõttel, uulitſatele ilmus. Politſei arreteeris üle 1000 üliõpilaſe. Protesti täheks pandi kõik kaupluſed ja pangad Sharwhais ja Tſjänſinis kinni. Reuter ſaab New-Yorki kaudu teate, et terwel maal telegrahwi teenijate töötõrge on alanud.

Nõukogude Ungariſt.

Odessa, 4. juulil. — Nagu teatatakſe, on Rumenia walitſus liitrikide ſurwel nõus Ungari nõukogude wabariigiga läbirääkimiſſe astuma. Rumenia walitſus kuulutas kõige Wene ſõjawangide mobiliſatſiooni wälja, iſeäranis ohwitſeridele.

Lion, 7. juulil — 2. juulil lahkuſid ungarlaſed Lääne-Slowakiaſt. Tſhehho-Slowaki wäed wõtſid ewakueeritud maaoſa oma kätte.

Töötõrke Sakſamaal.

Berlin, 7. juulil. — Tramwailiikumiſe töötõrkes Berlinis ei ole muutuſt. Raudteedel, mis maakondadeſſe wiiwad, on ka liikumine piiratud wedurite puuduſel. Raudteelaste töötõrke kaswab ja ühendus Berlini ja Hamburgi wahel on katkestud.

Stokholm, 8. Juulil. — Ajaleht „Aftonbladet" kirjutab Berliniſt: „Töötõrge Berlinis kestab edaſi. Walitſus on ſel ſeiſukohal, et töötõrgel puhas poliitiline iſeloom on ja tema ſihiks on walitſuſt kukutada ja nõukogude wõimu maksma panna." Ajaleht „Voſſiſche Zeitung" ſeletab, et praegune raudteelaste töötõrge ainult eelmänguks üleüldiſele töötõrkele on. Eſiteks oli üleüldine töötõrge 19. mai pääle määratud. Iſeſeiswad ja kommunistid töötaſid käſikäes ja olid niiwõrd kindlad oma wõidu pääle, et iſeſeiswad juba nõukogude walitſuſe liikmete nimekirja ja programmi kokku ſeadſid. Töötõrke edaſiliikumine ſünnitas tugewat mõtete lahkuminekut iſeſeiswate keskel. Oſa neiſt tahtis töötõrget kohe algada, oſa edaſi lükata. Ajalehe arwates ei ole töötõrge õnneliſelt algatut, ſeſt et ta liig wara algas.

Baieri wabariik ilma preſidendita.

Kommiſjon, kes Baieri wabariigi põhjusſeaduſt wälja töötab, wõttis järgmiſe otſuſe wastu. Miniſtrite kabinett terwena on Baieri wabariigi ülemaks täideſaatwaks wõimuks ja kannab ükſi wastutuſi maa ees. Nii on ſiis Baieri wabariik ilma preſidendita.

Rewolutſiooniline liikumine Rumenias.

Juba teiſt nädalat kestab Rumenia üleüldine raudteelaste töötõrge. 18. juunil oli ametiühiſuste konwerents, kus otſustati 23. juunil kõige ametiühiſuste töötõrget wälja kuulutada. Otſuſes öeldakſe, et töötõrge oleks protestiks wägiwalla wastu, mis raudteelaste wastu on tarwitatud ja nõudmiſeks wõimu üleandmiſe asjus „laiade rahwahulka kätte." Sotſialdemokraat Negriano ſaadeti läbirääkimistele raudtee adminiſtratſiooniga töötõrke asjus. Läbirääkimiſed lõppeſid ſellega, et Negriano arreteeriti raudtee walitſuſe poolt. Uulitſal langeſid tööliſed konwoi pääle ja wabaſtaſid arreteeritu. Rumenia ajaleht „Djatſhia" teatab, et ſiſeasjade minister ſotſialistide eſitajad oma juure kutſunud ja teatanud, et walitſus nende erakonna klubi lubab aſutada. Sotſialistid tõukaſid ſelle ettepaneku tagaſi, ſeletades, et praeguſtes tingimistes klubi töötada ei wõi. Rewolutſiooniline liikumine on wabameelſe kodanluſe rahutuks teinud, kes tarwiliste uuenduste maksmapanemiſt nõuawad, et rewolutſiooniliſt pööret ära hoida.

Ajaleht „L'Orchen" kirjutab: „Raudteelaste töötõrke lõi laine, rahulolematus tööliste ja talupoegade keskel, algawad korratuſed Rumenia ſõjawäe keskel Besſarabias, praeguſe walitſuſe wõimetus maa ſeiſukorda tõsta ja nõudmiſi rahuldada — ſee kõik teeb tarwiliſeks wõimu üleandmiſe rahwahulkade kätte. Ainult walitſus, kes laiade rahwahulkade uſaldus, wõib kõik takistuſed kõrwaldada. Sarnaſt uſalduſt praeguſel walitſuſel aga ei ole. Miniſtrite wahetus ei wõi oodatud tagajärgi anda. Sõjaline walitſus langes kokku, ſarnane ſaatus ootab ka ametnikkude walitſuſt."

Afganistaanlaste wõit inglaste üle.

Afganistani ametlik teate räägib: „Peſhewari wäerind, 15. mail. Sõjaliſt tegewuſt ei olnud. Ilmuſid aeroplaanid. Mohmandi ſuguharu Dſhimuruntſha juhatuſel wõttis kolm Ingliſe ſeiſukohta ära Tſhekeaſari ſihis. Teine Afganistani wäeoſa Hadſhi-Mudſhadadi juhatuſel wõttis 4 Ingliſe wahikohta Lineariteel ära. 16. mail tungiſid Afganistani walitſuſe wäed keskkohaſt pääle ja taganeſid pääle wäikeſt kokkupõrget. Inglaſed, oma kindluſtut ſeiſukohta maha jättes, hakkaſid neid taga ajama. Sel ajal tulid parem ja pahem tiiw keskkohale appi, ja pillaſid ühiſel jõul inglaſed laiali.

Ei ſaa Poola wägeſid läbi lasta.

31. juunil nõudis marſhall Foch Sakſa walitſuſelt Poola wägede läbiwiimiſt, mis 23. juunil ſeisma jäid. Sakſamaa walitſus wastas, et ta wägeſid enam edaſiwedada ei wõi, ſeſt raudteelaste töötõrke tõttu wõiwad rongid teel ſeisma jääda.

Kommunisti põgenemine wangikojaſt.

Enamliſe kihutustöö eeſt arreteeritud Sakſamaa pangateenijate ühiſuſe eſimees Emonts on reedel ära põgenenud.

Riigipöörde katſe Mekſikos.

Kindral Willa katſus uuesti preſident Caranzat Mekſikos kukkutada, kuid ſee ei õnnestanud. Katſe wõeti ette uute ſeaduste maksmapanemiſeks, mis Mekſiko kapitaliste trustide wastu kaitsma pidid.

Sõjatagawarade müük elanikkudele.

Waſhingtoniſt teatatakſe, et kõik ſõjawäe tarwis muretſetud toidutagawarad ſõja departement elanikkudele ära müüb 20°/o odawamalt, kui walitſus nendeſt maksnud on.

Sakſa keiſer eneſeſt ja ſõjaſt.

Endine Sakſamaa keiſer Wilhelm wõttis „Daily Chronicle" ſõnumiſaatja jutule ja ſeletas ſellele oma arwamiſi ſõja põhjuste kohta.

Hohenzollerni ſõnade järele ei olla tema, ega Nikolai, ega Georg ſeda ſõda tehtud ja ainult Wene diplomaatia näiteſeintetagune intriig olla ſelle eſile toonud.

Tõenduſeks tõi keiſer ette, et weel 1914. aastal olla Wene walitſuſele luba antud ühelt Sakſamaa ärilt 30.000 kuulipildujat, 500.000 püſſi ja 500.000 patronit osta.

Sakſa ſõjawäe metſikuſi wabandades andis keiſer ſeletuſt miſs Cowelli tapmiſe kohta. See käſk olla ühe joobnud kindrali poolt antud. „Luſitannia" põhjalaſkmiſt loeb keiſer weaks, mida nüüd maksta tuleb.

Enamlus on, tema arwamiſe järele, Jumala karistus, mis Wenemaal elule tõuſis ja terwet ilma ähwardab.

Lõpuks teatas keiſer, et kohtu alla andmiſe korral eneſetapmiſega oma elu lõpetab.

Heeringaid raha aſemele.

Kriſtjaniaſt teatakſe, et Norramaa otſustas Berlini oma ſaatkonnale maja osta. Sakſamaa walitſuſega kokkuleppides ſaab ta maja 500.000 marga eeſt, mis ſumma aga Norra walitſus heeringates wälja makſab.

Hõõrumiſed Inglismaa ja Jaapani wahel.

Ajaleht „Expreſs" teatab, et oſa Ingliſe laewastikku, mis 1. ſoomusriſtlejaſt, 4 uueſt kergeſt riſtlejaſt, 18 miinipaadiſt, 11 weealuſeſt paadiſt ja hulgaſt abilaewateſt koos ſeiſab, ſaab Hiina wettes wiibima. See teate on Jaapani ſeltskonda tugewasti erutanud, kes ſelles Inglismaa tagajärjerikkaſt poliitikat kauges Idas pääle rahutegemiſe näeb. Kaks tundi pääle ſelle teate andis Jaapani admiraliteet teada, et Jaapani laewastik Hiina wettes täiesti ſõjawalmis on.

Walgest Eestist.

Eestimaa praeguſeſt ſiſe- ja wälispoliitika ſeiſukorraſt

awaldanud Eesti wähemlaste häälekandja „Sotſialdemokraadi" toimetaja W. Ernits, Wiiburis ilmuwa „Kanſan Työ" kaastööliſele, wiimaſe jutustuſe järele järgmiſi mõtteid:

Küſimuſe pääle, misſuguſed on praegu Eestis tööliste olud, wastanud E.: Tallinnas oli maailmaſõja algul 40.000 tööliſt, kelledeſt ſuurem oſa ſõjatööstuſes, laewadokkides jne. töötaſid, nüüd on ſääl ligikaudu umbes 8000 tööliſt, teiſed on kas maale wõi ſõjawäkke üle läinud. Nende liſaks on weel Tallinnas üle 4000 tööta tööliſe, kellede hulgas enamlaste agitatſioonil aruſaadawalt kõige parem pind on.

Kas on märgata Eesti tööliste kommunismi poole kaldumiſt? Ainagi mitte maal. Linnades muidugi teatud hulk. Ametiühiſusliikumine on tõega enamlaste poolehoidjate kätte üle läinud. Maikuul ähwardawa ſtreigi tõttu arreteeriti neiſt ſuurem oſa, kes praegu weel kinni istuwad. Arwan ſiiski, et tööliſed nii ſuured kommunismi poolehoidjad ei ole, kui nende kihutajad, muidugi ei räägi ma ſelleſt ſuureſt tööta tööliste hulgaſt. Ka raudteelaſed, kes tähtſama oſa organiſeeritud tööwäeſt ſünnitawad, on awalikult end ſotſialdemokraatliſe töölistepartei poolehoidjaks kuulutanud. Tartus on enamluſel wähe mõjuwõimu.

— Teie maaküſimus näib õige raske olewat otſustada?

— Tingimata. Sellega on ühenduſes arad wälispoliitiliſed arwamiſed. Arwan ſiiski küſimuſt nii otſustawat, et ſuurmaad wäikſema taſu wastu lunastatakſe ja ſuurem oſa neiſt wäikemaaks jagatakſe. Wiimaſt poliitikat ajab ka praegu ſ.-d. partei, et laiemaid hulkaſid rahuldada.

— Misſugune on teil partei wahekord kodanliste parteidega?

See ei ole juſt niiſugune, nagu parteide wahekorrad ſiin Soomes. Teie peate meeles pidama, et olukord Eestis mõneski asjas oluliſelt erinew Soome oludeſt. Teil on ſotſ.-dem. ja kodanliste parteide jõudude wahekord ligikaudu ühetaſane. Meil jälle moodustab otſekohene kodanlus ainult kolmanda oſa rahwaſt. Teiſe kolmanda oſa tahakſin öelda rewiſioniſtliſeks, kes enamjagu talupojad, wäikekodanlaſed ja haritlaſed. Wiimane kolmas oſa on iſeteadliſelt ſotſialiſtline. Otſekoheſeid tööstuſetööliſi on Eestis wäga wähe, mispäraſt ſ.-d. partei kooſſeis wäikemajapidajateſt, ja linna wäikekodanluſeſt peab olema.

Selleſt partei kooſſeiſuſt ja ſelle wõrdlemiſi wäitſeſt ülijõuſt kodanlasteſt oleneb, et meie taktika ja programm ei ole wõinud olla nii pahempoolne, ja klaſiwõitluſe waimus moodustunud, nagu te ehk ſiin ſeda olete oodanud. Kodanluſe wasturind on meil nii wäikene ja ſellepäraſt pole meil tarwis olnud wihaſt wõitluſt kodanluſe wastu alata. Saame täielikult aru, et ſee taktika Soome oludesſe ei kõlba, kus kodanlus nii wõimukas ja klasſiwaimus.

— Teie praegune riigikord näib radikaalne olewat?

— Nii, meil on demokraatline riigikord, kuid ilma preſidendita. Aſutawal kogul on kõrgem ja otſustaw wõim ja ſelle eſimees on maa wälispidine eſitaja. Miniſteerium ja pääminister on ainult aſ. kogu käſualuſed ja wiimane wõib neid miltahes kõrwaldada. Selles waimus loodame ka tulewaſe riigikorra põhiſeaduſi elusſe wiia.

— Kuidas on lood wäerindadel?

— Wäerind on nüüd igal pool natuke üle rahwustepiiride. Ei tule küſimusſegi et kohe kui rahu jalule ſeatud, need maaoſad, kus wenelaſed ehk lätlaſed elawad, Wene ehk Lätimaale tagaſi ei anta. Ainult ſtrateegiliſed põhjuſed on ſundinud meid neid maaoſaſid ära wõtma. Õieti oleme ainult Pihkwa pool weel Wene enamlastega tegewuſes, kuna põhja pool nende wasta Rodsjanko walged wäed ja lõuna pool Läti omad.

— Kas on tõſi, et Eesti wägedes ülejooksmiſi on?

— Nagu awalikult teada, on üks kompani küll enamlaste poole üle läinud, kuna kaks teiſt kompaniid enamlaste wastu wõitlemiſeſt ära ütleſid. On olnud ka wennastusjuhtumiſi, kuid nende tähtſuſt ei tohi liialdada. Selge on ſiiski,

---

järgedeta. Ta astus iſe miitingutel üles ja nägi, et kümned tuhanded wäejooksikud kergesti paanika mõju alla ſattuſid ehk kodanlaste järete ſörkiſid, ta kõneles tolle murrangu üle, mis maſinas tekkinud, kuid mida ta kirjeldada ei ſuuda.

Mõned komisſarid tähendaſid, et „wäejooksikute tagaſiwool nii äge olla, et neid otſe lämbutada", talupojad nägid, mis tõi Denikini ſõjakäik ja nad hakkaſid asjaſt õieti aru ſaama.

Talupojad tegid kõik, mis wõimalik, et metſa peitu pugenuid päästa ja ka iſe roheliſſe wäkke pääſeda. Juſt ſee ſeiſukord, mis Ukraina lagunemiſe juures kujunes, lõi meie juures wäejooksikute ajajärgu, kus nende arw tuhandate pääle tõuſis. Trotſki räägib ſelleſt murranguſt, mis tekkis ſiis kui meie wäejooksikutele ajapikenduſe andſime, julgemalt asja pääle waadates. Rjaſani kubermangus ilmuſid ſajad ſeltſimehed, et töötada ja murrang algas. Wäejooksikud hakkaſid punasſe wäkke tagaſiwoolama. Mõned komisſarid räägiwad et nad neid punasſe wäkke wastu wõtta ei ſuutnud. Juſt ſelleſt hakkaski meie ſeiſukord Kurski ja Woroneſhi ſihis paranema, kuna meie Liski jaama ära wõtſime. Selle ſeiſukorra puhul wõis ſm. Trotski ütelda, et ſeiſukord lõunas raske on ja et meie kõik jõu kokkuwõtma peame. Kuid mina tõendan, et ſee ſeiſukord katastroofiline ei ole.

See on kokkuwõtte, mis eile tegime. Meie wõime ütelda, et need wõidud, mis meie wäed idas ſaawutaſid, Siberi rewolutſiooniga ühte liituda töötawad. Eile esines aruandega üks wähemlane, „Iswestijaſt" lugeſime meie kodaniku Goloſowi aruannet. Paremad inimeſed waheliſteſt parteideſt unistawad keskkohaſt. Kuid meie teame terwete maade ja ükſikute rahwuste kogemuste järele, et ſee — kõige puhtam unistus — kodanluſe wõimule ja monarkismi juure meid wiib. Kõige paremaks tõenduſeks on Siber, kus aſutawat kogu taheti luua, kuid Koltſhaki juure jõuti. Aſutawa kogu üliwõimu juureſt ſammuſid talupojad Siberis enamluſe juure, mitte meie jutluſe, waid eneste kogemuste waral. Niiſugune rahwa terweks ſaamine makſab õige palju. Lõpuks räägib Lenin:

„Meie hindame ſeda läbielatut aastat; kõiki raskuſi tunnistates wõime meie rahulikult ja julgelt ütelda: Seltſimehed, meie tulime weel ja weel kord Moskwa töölistele ſeiſukorda kirjeldama, neid raskuſi näitama, millede juure meie jõudſime ja kutſuma teid ſelle üle järele mõtlema, misſuguſeid õpetunde ſaime ſelleſt raskeſt aastaſt; arutuste ja kogemuste põhjal peame meie murdmata kindlale otſuſele tulema, et wõit on meiega mitte ainult Wenemaal, waid kõiges maailmes.

Weel ja weel kord wõtame kõik jõu kokku nende kaotuste wastu, mis Lõunas eſineſid. Meie ſeame eelplaanile organiſeeriwuſe ning diſtſipliini ja ſiis oleme meie kindlad, et Denikini murrame ja ta laguneb nii nagu Koltſhak lagunes, kuidas Prantſuſe ja Ingliſe imperialistid kokku wariſewad."

et niihästi armee kui ka üleüldine arwamine ſellega rahul ei ole, et ſõda piirideſt wäljapoole wiiakſe.

— Miſſugune on Wene ſõjawägede wahekord Eesti wägedega?

— Niikaua, kui nad Eestimaa piiride ſeespool olid ja niikaua, kui neid meie poolt warustati, olid nad aruſaadawalt Eesti ſõjawägede all. Kui nüüd, kus nad juba Ingeriſſe on läinud, ja warustuſed liitlaste käeſt ſaawad, wõib peagi juhtuda, et meil nendega enam midagi tegemiſt teha ei tule. Nad on nüüd Wenemaal ja wõiwad ſääl iſe asjad enamlastega ſelgitada. Oleme iſegi rõõmſad, et wenelaſed, niimoodi Eestiſt ära ſaime. Nendega läks umbes 600 meeſt baltlasteſt kokkuſeatud wäge ühes 20 ohwitſeriga.

— Miſſuguſt oſa näitaſid ſoomlaſed Eesti wabaduſewõitluſes?

— Meie kõige kriitiliſemal ſilmapilgul tungiſid nad julgeste enamlaste pääle, kuid ei püſi kaua ſiin wäerinnal. Oma wähearwuſuſe tõttu olid nad ennemini moraaliliſeks kui ſõjaliſelt toeks. Kahju, nad tapſid palju wangiſid, mõned ſajadki ja ſuuremas määras kui Eesti wäed. Wiimaſed tapſid ainult kommunistiſid ja kommiſſariſid, kuid mobiliſeeritud wõeti wangi. Oſa nendeſt on Rodsjanko wäes, oſa jälle põllutööle pandud. Kõikidele eestlastele, kes Wene wäerinnal, on teada antud, et nad kodumaale wõiwad tulla ja maajaoſt oſa ſaada pääle kommiſſaride ja kommunistide.

— Ja rahuwõimaluſed?

— Rahu on aruſaadawalt meile paratamata tarwis. Sõda makſab meile 2 miljoni marka päewas. Sõja algul ſaime Soomeſt 20 miljoni marka ſõjalaenu, kuid nüüd on ſeda igalt poolt raske ſaada. Need ſõjalaenud on maale wäga kalliks makſma tulnud. Ehk pääſemegi kergemalt rahule kui mõni arwab. Pole ju kummagil pool ſõda otſekohe ja awalikult kuulutatud. Ta wõib niiſama wälja ſureda.

Toitlus ja warustus walges Eestis.

Paari nädala jookſul oli Eestis Inglismaalt toodud niſuleiba näha, pääleſelle mindi aga üle „eht“ Eesti kaerte pääle. Suur puudus on nahaſt a manufaktuuriſt; töölistele antakſe kolmweerand naela leiba päewas, muudele kodanikkudele üks kolmandik naela. Pääleſelle — hinge pääle 20 naela kartulid kuus. Kartulite ſabas tuleb päewade wiiſi oodata. Soome lihunikkudele andis walitſus taſuks nende abi eeſt 2 miljoni (!) puuda kartulid. Toiduaineid ſõjawägede jaoks rekwireeritakſe maalt ainult kwiitungite wastu, raha pole nende eeſt weel ükski talumees ſaanud. Kodanlaſed agiteeriwad, et warsti Inglismaa kõiki aineid ſaatma hakkab. Kuid ka ſiin on jälle oma konks. Ingliſe kaupmehed ja angeldajad tunnistawad küll walget Eestit, mitte aga tema poolt wälja antud paberilipakaid. Sel põhjuſel andis walge Eesti walitſus käſu wälja, et 20. maiks kõik kodanitud oma raha ära wahetama peawad Eesti rahade wastu, pääle ſelle tähtaja ähwardati Wene raha mitte enam wastu wõtta. Selle ja teiste ſarnaste käskude pääle waatamata wõtab rahwas häämeelega Wene raha wastu ja püüab Eesti „raha“ wastuwõtmiſeſt tagaſi põigelda. Rahakurs ſelle wahetamiſe puhul oli „riigipangas“: Wene rubla — 98 penni, Soome mark — 100 penni, Ida rubla 180 penni, Sakſa mark — 75 penni, duuma rubla — 75 penni, kerenkaſid wastu ei wõeta.

Punane sôjawági.

Reſolutſioon,

wastu wõetud *** Eesti kommuniſtliſe kütipolgu koosolekul 25. juunil ſ. a.

Julgelt algas Wenemaa töörahwas wõitluſt oma klaſſiliſe waenlaſe wastu, oma pojad ſaatis ta punaſesſe ſõjawäkke, kes ſõjariistad kätte haaraſid ja wõitlusesſe ruttaſid, et wõita ehk ſurra. Waenlane ehmatas, kuid ei kaotanud pääd. Kodanlus hakkas oma musta tööd tegema, meie ridadesſe hiilides. Punaſesſe ſõjawäkke ſaatis ta oma agenta, kes kõik jõu koondaſid, et äraandmiſega ja laimujuttudega punaſt ſõjawäge lõhkuda.

Meie *** Eesti kommuniſtliſe kütipolgu punaſed kütid, kes möödaläinud aastal eſimeſena Urali wäeliinile ſõitſime, kes kõik ſee möödaläinud kewade, praeguſeni, ainult rewolutſiooni wõituſid oleme kaitsnud, tõotame ſeda ka tulewikus teha. Iga äraandja, kes meie ridades hiilib, peab teadma, et eſimeſel wõimaluſel meie püsſikuul ja püsſitikk teda häwitab.

Äraandjate laimujuttude wastu, mis üle Wenemaa meie kohta laiali laotatakſe, awaldame kõige waljumat protesti ja oleme julged, et kõik ſeda protesti kuulewad, kes ſenini laimujuttudega pimestatud.

Maha äraandjad! Maha meie klasſiwaenlane.

Üle nende ſurnukehade ſammume me oma ideede teostamiſele.

Elagu kommuniſtline Internatſionaal.

Elagu rahwuswaheline punane ſõjawägi!

Meie ajalehtede ümber.

Wiimaſel ajal on ühel kui teiſelpool üsna elawaks kõneaineks olnud meie ajalehtede toimetamiſe ja wäljaandmiſe küſimus. On lastud lendu rohkesti arwamiſi, et meie ajalehed, niihästi „Edaſi“ kui ka „Tööline“ küllalt ajakõrguſel ei ſeiſa. Tehakſe etteheiteid mitmele poole, ent rahulduſt leida on raske.

Tõſi ju ta on, et meil ajalehed pole „ajakõrguſed“ ega küllalt niiſuguſed, mis kõiki täielikult rahuldaks. Seſt meie inimeſed pole mitte üheſt emaihuſt ja ka loodus on üpris mitmewärwiline, mitmekeſine. Mis ühel hää, ſee teiſel jälle üpris halb. Mõned, näit laidawad meie ajakirja „Klasſiwõitluſt“ põhjalikult ära, teiſed aga ülistawad teda kõige ſuurema rahuldustundega.

Kui meie aga oma ajalehti tõſiſelt tahame arwustada, ſiis peaks ühtlaſi igalühel ka küllalt ſelge olema, et elame erakorralistes tingimistes, erakorralistel aegul ning erakorraliſed ka meie puuduſed, meie kiſendawad wead. Kirjanduslikka wägitükka praeguſel ajal korda ſaata wõi nende kordaſaatmiſt nõuda, on tõesti piſut meeletu. Need, kes ſeda aga kiuslikult ning äärmiſe jonnakuſega teewad, ei tunne lihtſalt ſeda olukorda, milles tuleb töötada meie „punaſil ajakirjanikkel“. Ja kirjanduslikka geeniuſi tahta ning otſida, kes kõik need hiiglanõuded, mis ühelt kui teiſelt poolt ettepannakſe, täpipääliſelt täidakſid, oleks lihtſalt lapſikus, eriti weel ajal kus klasſiſõda äärmiſes terawuſes ja meilt kõik paremad jõud wälja pumpab.

Aga nüüd ſiis asja juure. Öeldakſe, et meie ajalehed ſiſuliſelt kehwad, ühetooniliſed j. n. e. Mõnetpoolt tähendatakſe „Edaſi“ kohta muu ſeas weel ſeda, et ta juhtkirjad ſagedasti pikad ehk oſalt jälle ühetooniliſed. Ent peataku aga meeles: ühetooniliſelt wõitlusrikas on kogu meie elugi, kogu meie waimline ning kultuuriline olemasolu on käesolewal klasſiſõja ajal liig ühetoonilik ja rängalt ruſuw. Tohletanud äraolemiſeſt pole ſuuremat midagi peegeldada, eriti weel ſiis, kui meie inimeſed ſuuremalt jaolt nagu mingiſuguſes wõimliſes uinakus wiibiwad ja totraid aegutuſi wälja ſaadawad. Tegujõuliſi inimeſi on nii haruldaſelt wähe, et produktiiwſeſt loomistööſt kõnetki ei wõi olla. Pea kõigil on ainult ülesandeks oma iſikliste kirgede rahuldamine ning ſaagiahnus, kuna üleüldiſe ſeiſukorra pääle, mille paranduſt waja, lüüakſe käega.

Meie paremad jõud on kõik punawäes heitluſt pidamas töörahwa tulewiku kindlustuſeks. Seljataguſed ſeltſimehed on aga nii ſuurte töödega koormatud, et neilt weel midagi nõuda, ülekohus oleks.

Ometi peame nõudma neilt, kes praegu ainult oma iſiklikka mõnutundlikkuſt taga ajamas, tööd inimlikuma tulewiku loomiſeks. Ainult ſiis pääſeme wälja ſelleſt luupainajalikuſt uinakuſt, kui ka need oma käed uue inimkonna loomiſe hääks tööle panewad, kes praegu taga ajawad ainult iſiklikku elamismõnuſuſt ja ſaagiahnuſt.

Meie ridades on hää koguke ka „intelligentſiat“ kelle tſiwiliſeeritud ajud küllalt wõikſid tegewad olla proletaarliſel kirjandusnurmel. Kahjuks on neid ſellel alal näha mõned ükſikud. Ja tõſiaſi on, et paljud armastawad ainult ſuurt kiſa ja kära ja ſõnu teha, ſelle aſemel, et iſe produktiiwſemale tegewuſele anduda.

Armastatakſe aga ſuuri üleelamiſi ja hingeliſi põrutuſi, ſuuri üllatuſi ja naistega kirgliſi läbielamiſi. Paljudele on wana ilmakorra ſegaduste ja mädanemiſe aeg igatſetud paradiiſiks. Kuid kahjuks ei märka nad ſääljuures ſugugi, et nad ka iſe mädanewad ühes wana ilmakorra jäänustega...

8.VII.19. **Juhan Hurt.**

Peterburi teated.

Seltskondliste ſöögimajade kontroleerimine.

(Peterburi Nõukogu Täideſaatwa Komitee määrus.)

Peterburi Nõukogu täideſaatew komitee määrab:

Suurendada igakülgſet kontrolli ſeltskondliste ſöögimajade üle.

Selleks otstarbeks ametiühiſuste kaudu kõige eſiteks kontroleerimiſe otstarbel kõiki organiſeerituid tööliſi ametisſe panna.

Pääle ſelle tuleb ſöögimajades ſööjaid kontroleerima kutſuda, ſellepääle waatamata, kas nad ametiühiſuste liikmed on. Juhtnööri täielik wäljatöötamine antakſe Peterburi Toitluſe komisſariaadi ja ametiühiſuste preſiidiumi kätte. Juhtnöör pannakſe Peterburi Nõukogu Preſiidiumle kinnitamiſeks ette. Tähtaeg — 5 päewa.

Eſimees **G. Sinowjew.**
Sekretär **Jewdokimow.**

Leiwa järele.

7. juulil ſõitis toitlus-agitatſiooni ſalk Samara kubermangu leiwa järele. Salgas on 300 Peterburi tööliſt. Saadetakſe weel palju teiſi ſalku teistesſe kubermangudesſe. Praegu kestab Peterburi toitluskomitees uutesſe ſalkadesſe wastuwõtmine weel edaſi. Salkadesſe wõetakſe ainult ſeltſimehi, kes tööliste organiſatſioonide poolt ſaadetud.

Ühiſel jõul.

Wana parka wedeles kanalis. Nähtawalt ei oldud ſeda ammu tarwitatud, ſeſt weſi, mis hooletuſesſe jäetud parka külgiſt ſisſe tungis, tõuſis ju ſerwa ligi ja ähwardas ſeda põhja kiskuda.

Selle ilma ſuured olid ju ammugi ſelleſinatſe weoriista weſiteedel ära unustanud ja wõib olla, nimekirjaſtki maha kustutanud. Ei unustanud ſeda aga wäikeſed, kes terawat põletispuude puuduſt kannatawad ja teadwad, et nende ſaawutamine ka lähemas tulewikus piiratud on.

Tööliſed, kelle akende kohal parka ſeiſis, kutſuſid majarahwa kokku ja otſustaſid, asja läbiharutades, majaelanikkude ühiſeks tarbeks parkat ära konfiskeerida. Otſuſe teostamiſele aſuti ajawiitmata ja nüüd kihab igal õhtul, pääle kella 6, kui tööliſed oma päewatöö on lõpetanud, Fontanka ääres, wees wettiwa parka kallal kiire töö. Ühed lõhuwad kangidega, teiſed ſaewad lahti kangutatud palke, ſääljuures põlwini wees ſeistes, kolmandad winnawad wettinuid lõhanguid redelid mööda ülesſe, kuna naisterahwad neid koormasſe kannawad ja koju kärrutawad. Sääl ſaetakſe, lõhutakſe ja laotakſe märjad puud tuule ning päikeſe kätte kuiwama.

Meie kannatame kõik puude puuduſt ja teame wäga hästi, et ei ole wõimalik linna talweks tolle ainega nõuetele wastawalt warustada. Sellepäraſt ei oleks ſugugi ülearune, kui kodanikud iſe puude küſimuſe üle tõſiſemalt järele mõtlekſid ja eneſtele kohuſeks teekſid igu hooletuſes wedelewat puuotſakeſt kokku korjata; ſellepääle waatamata, kas ſee wettinud wõi pehastanud on; põletisainena on ſee ikkagi tarwitataw.

Igapäew tehakſe etteheiteid igaſuguste puuduste päraſt ning nuriſetakſe ſelle üle, et nende puuduste kõrwaldamiſeks midagi ette ei wõeta, ehk nii wähe ära tehakſe. Kuid aſi ei oleks ſugugi nii hull kui iga ükſik ühiskonnaſt ſelleſt aru ſaaks, et iga ühiskonna liikme püha kohus on ſelle ehk teiſe puuduſe wõi pahe kaotamiſeks oma wõimaluſt mööda tegelikult kaaſa aidata. Elu on näidanud, et ainult ſellel teel on wõimaldataw igaſuguste pahede kõrwaldamine, ſeſt ei ole ühel rohkem õiguſt kui teiſelgi käſa tasku pista ja lauſuda: mis mina nüüd, eks teiſed tee ja korralda.

Ats.

Seltſimehed!

„Edaſi“ toetamine kaastööga peaks kõikide ülesanne olema, kui teie tahate, et leht kõigekülgſelt peegeldaks töörahwa elu-olu, püüdeid ning kannatuſi. Saatke kaastööd, tehke kirjelduſi partei-eluſt, läkitage teateid toimetuſele igalt tööliste elu awalduſeſt. Ei tee wiga, kui kirjas mõneſuguſeid puuduſi ette tuleb — küll toimetus omalt poolt kõik ära ſilub ja parandab.

Rohket kaastööd lootes

„Edaſi“ toimetus.

Asundused

Asjata küſimine.

„Edaſi“ 142 nris on Rahwusasjade Komisſariaadi Eesti oſakonna poolt üleskutſe awaldatud ſeltſilistele Eesti aſundustes, kus muu ſeas ſelle üle teateid nõutatakſe **kuidas aſunikud walgeid wastu wõtſid?** —

Et ma küll päält nägijaks ei olnud kuid hästi laialdaſelt aſunikkude meeleolu tundes wõin üsna kindlaste kosta: **ſoola ja leiwaga.**

Kõik teiſed Wenemaa Eesti aſunikud wõiwad nüüd Põhja ringkonna ſuguwendade üle kadedad olla kes „koleda“ punaſe terrori alt wabanedes walgete iſamaalaste „armu kaisſu“ on langenud.

Jääks ainult ſoowida et iſamaalaſed oma „waeſeid kadunuid wanderſellekeſi wõhikute maal“ jällenägemiſe „rõõmu“ joowastuſes liiga karmplikult ei kaiſutaks, wiimaſed üle liiga waluſaid „rõõmu“ piſaraid ei walaks ning lõpude lõpuks „äraneetuid“ punaſeid walgete kaiſuſt lahtipääſtma ei kutſuks. —

Kutſutud ja ammu oodatud „kallid külaliſed „walgete ſaiadega“ on teil nüüd kodus, — ſoowin aga hääd ſeedimiſt...

Aſunduſe proletaarlane.

Teated

Tähelepanemiſeks.

Rahwusasjade Kommisſariaadi Eesti Oſakond teatab, et tähendud oſakonna juurde informatſiooni (teatete kogumiſe) büroo on aſutatud, mis kõik, pääasjalikult eestlaste elusſe puutuwaid teateid informatſiooni mõttes wastu wõtab.

Sellepäraſt pöörab oſakond ſeltſiliste poole üleskutſega, et need büroole igaſuguſeid teateid, milledel wähegi üleüldiſem tähtſus, ſaadaks, ehk ſuuſõnaliſelt teataks.

Adr.: Rahwusasjade Kommisſariaadi Eesti Oſakond, Teatralnaja uul. 1/3.

Eesti oſakond.

W. S. E. Töörahwa Poliitiline Klubi paneb pühapäewal 13. juulil **perekonna-õhtu** mitmeſuguſe eeskawaga toime. Algus punkt kell 6 p. l. Seltſiliikmetele liikme kaarti ettenäitamiſel hinnata. Klubi adres: В. О. уг. Средн. пр. и 8 лин. 34./43. **Pidutoimekond.**

Üleskutſe.

Rahwusasjade Kommisſariaadi Eesti Oſakond kutſub üles kõiki Eesti töörahwa klubiſi, partei oſakondaſi, kollektiiwiſi ja teiſi ſelleſarnaſeid ringiſi oma käesolewa poole aasta tegewuſe üle oſakonnale kirjalikku ülewaadet tegema, niiſama ka kawatſusteſt eesolewa poole aasta kohta, kui ſelleſarnaſt olema peaks. Sarnaste ülewaadete kogumine ulataks kogu Põhja-ringkonna kohta ja oſakond loodab kindlasti, et kõik aſutuſed ſellele üleskutſele wastu tulewad. **Eesti oſakond.**

Maſina kirjutaja, naisterahwas, kes Eesti ja Wene keele pääle oſaw, wõib kohe kohta ſaada. Lähemat Rahwusasjade komisſariaadi Eesti oſakonnaſt. Teatralnaja uul. nr. 1/3, kella 12—2-ni.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei
Eesti Oſak. Peterburi komitee.
Wastutaw toimetaja: Toimetuſe kolleegium.

14-я Государств. типография, Петроград, Социалистическая (бывш. Ивановская), 14.